

Річ Посполита

Завдання уроку

- Розкрити особливості економічного, соціально – політичного становища Польщі;
- З'ясувати хід Реформації в Польщі та її зовнішню політику;
- Розвивати вміння працювати з джерелами інформації, встановлювати причинно – наслідкові зв'язки.

План вивчення

Фільварково – панщинна система.

Шляхетська демократія.

Утворення Речі Посполитої.

Зовнішня політика Речі Посполитої.

Культура

Опорні поняття і дати

Опорні поняття:

Унія;

Шляхта;

Фільварок;

Магнати;

Люблінська унія;

Берестейська унія

Опорні дати:

1569 р. Люблінська
унія

ПОЛЬЩА та ВЕЛИКЕ КНЯЗІВСТВО ЛИТОВСЬКЕ в XII-XV ст.

Масштаб 1:8 000 000

- Польське королівство за правління Болеслава III Кривоустого (1102-1138 рр.)
- Королівські володіння ("Коронні землі") за правління Владислава I Локетка (1320-1333 рр.)
- Території, приєднані до королівських володінь упродовж XIV-XV ст.
- Володіння васалів Казимира III Великого (1333-1370 рр.)
- Польське королівство у другій половині XV ст.
- Держави, залежні від Польщі у XV ст.
- Литовське князівство за князювання Міндовга—засновника держави Велике князівство Литовське (середина XIII ст.)
- Кревська унія—угода про союз Польщі і Литви
- Землі, приєднані до Литовського князівства за князювання Гедиміна (1316-1341 рр.) і його сина Ольгерда (1345-1377 рр.)
- Землі, приєднані до Литовського князівства за князювання Вітовта (1392-1430 рр.)
- 1410 Битва під Грюнвальдом
- Велике князівство Литовське в 1462 р.
- ☞ Держави, в яких правили представники династії Ягеллонів наприкінці XV ст.

Актуалізація опорних знань

Що таке фільварок?

На яких засадах створювалося фільваркове господарство?

З якою метою створювався фільварок?

Які зміни відбулися в житті магнатів і шляхти під впливом фільваркового господарства?

Які нові риси (капіталістичні) ви можете виділити у фільварковому господарстві?

ПОЛЬЩА у XVI – XVII ст.

- Дії шведських військ у Польщі під час польсько-шведської війни 1655 – 1660 рр.
- Головні походи московських військ у 1654 – 1656 рр.
- Східний кордон Речі Посполитої, встановлений Андрусівською угодою 1667 р. і закріплений "Вічним миром" між Річчю Посполитою і Московським царством у 1686 р.
- Володіння Османської імперії та її васалів у другу половину XVII ст.
- Межа територій, окупованих турками в останню чверть XVII ст.
- Місця і роки найважливіших битв між польськими військами і:
 - × 1580 московськими військами
 - × 1548 українськими козаками
 - × 1521 турецькими військами
 - × 1596 шведськими військами

Фільварково – панщинна система

Риси феодалізму

1. Утворювалося шляхом привласнення общинних земель і селянських наділів.
2. Засновувалися в маєтках феодалів.
3. Використовувалася праці залежних селян – кріпаків.
4. Основна форма експлуатації селян - панщина

Риси капіталізму

1. Багатогалузеве господарство.
2. Створення невеликих переробних підприємств: млини, крупорушки і т.д.
3. Товар виготовлявся для продажу.
4. Головне завдання господарства – отримання прибутку.

Фільварково – панщинна система

Причини:

Збільшення населення в Європі призвело до зростання попиту на продукти харчування;

Збільшення кількості золота вело до розвитку мануфактурного виробництва, що в свою чергу привело до зростання попиту на сільськогосподарську продукцію

Розвиток міст і торгівлі

Як вплинули на розвиток міст наступні факти?

1565 р. – магнати отримали право безмитного вивезення товарів. В країну завозилося багато іноземних товарів.

Соціальна структура суспільства

Хто такі магнати?

Король

Хто таке шляхта?

Магнати

Чим відрізнялися?

Яка група населення
була найчисленнішою?

Шляхта

Міщани

Селяни - кріпаки

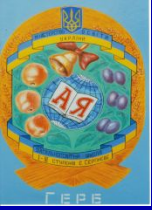

Шляхетська демократія

- **Королі Польщі:**
 - Сигізмунд II Август, династія Ягеллонів
 - Генріх Валуа
 - Стефан Баторій
 - Сигізмунд III, династія Вазів

Чому політичний устрій Польщі XVII століття називають “Шляхетською республікою.”?

?

Утворення Речі Посполитої

- Коли було укладено Люблінську унію?
- Які причини укладення Люблінської унії?
- Які головні умови Люблінської унії?
- Які наслідки Люблінської унії для українських земель?

Зовнішня політика Речі Посполитої

XVI століття

1569 р. – укладення Люблінської унії та утворення Речі Посполитої.

1558 – 1583рр. – війна з Російською державою, перехід Лівонії під владу Польщі.

Захоплення українських, російських та білоруських земель в результаті укладення Люблінської унії.

XVII століття

1600 – 1635 рр. – війни Польщі зі Швецією за Лівонію.

Інтервенція Польщі в Росію (1604 – 1612 рр., 1617 – 1618 рр., захоплення Польщею Смоленська.

1621 р. – війна Польщі з Османською імперією (Хотинська битва)

1648 – 1654рр. – національно – визвольна війна українського народу.

1654 – 1667 рр. – війна Польщі з Росією. Воз’єднання частини України з Росією, повернення Смоленська.

1655 р. – початок нової війни зі Швецією.

1673, 1683 рр. – війни Польщі з Османською імперією.

Які можливі наслідки такої зовнішньої політики Речі Посполитої?

Культура

Прочитати п. 9 § 15 і визначте:

Який період в історії культури Польщі називають “золотим віком”?

Що сприяло розвитку культури Польщі?

Що було негативного в розвитку польської культури?

Яка течія набула поширення в культурі Польщі?

Закріплення

Які особливості економічного розвитку Польщі?

Які особливості політичної системи Польщі?

Чому в кінці XVIII ст відбувається остаточний занепад та зникнення Польської держави?